Com més prompte pugem les expectatives, millor

written by Andrea Sala | 10 d'April de 2023

En els meus anys com a docent sempre he tingut clar que el meu objectiu era aconseguir els millors resultats d'aprenentatge i de convivència amb tot el meu alumnat sense excepció. Sóc mestra d'**educació infantil** i moltes vegades m'he sentit bombardejada amb desenes de "idees", metodologies, pràctiques o corrents que no he sabut si eren la millor opció per a arribar a la meua meta o no.

Fa uns anys vaig assistir a una formació en la qual van dir coses que jo mai havia escoltat abans. **Existeixen les ciències de l'educació**, on investigadors i investigadores de tot el món comparteixen quines són les pràctiques que estan donant els millors resultats. El més important, en aquella formació no sols ho deien, sinó que ens van ensenyar a buscar i contrastar la informació. Per què mai m'havia plantejat que existira una cosa així? Si ho penses, pareix evident que, igual que hi ha centenars de científics i científiques investigant el càncer, n'hi haja centenars investigant què és el que dóna millors resultats en l'educació, no?

Ara sabia quines coses podia deixar de fer amb tota tranquil·litat (perquè no donen millores) i, sobretot, **quines coses havia de garantir**.

Una de les meues prioritats era aconseguir una classe en la qual totes i tots els meus alumnes estigueren **inclosos**, independentment de les necessitats que tingueren. No ens equivoquem: que l'alumnat amb necessitats especials estiga a l'aula ordinària tot l'horari lectiu no és sinònim d'inclusió; a més d'estar han de formar part, han de pertànyer.

Ara estic en el nivell de 4 anys. En esta promoció, **tinc la sort de comptar amb molta diversitat** al meu grup, i entre ella un xiquet amb síndrome de Williams i TEA i un xiquet amb trets TEA i hiperactivitat. Si amb tot el meu alumnat tenia clar des del principi que sempre tindria altes expectatives, amb ells més. No m'anava a conformar amb un currículum de mínims, ni anava a fer cap adaptació que baixara el nivell dels continguts. El que sí que faria és invertir tots els recursos i temps disponibles per a garantir una educació de qualitat per a estos xiquets i xiquetes, igual que per a la resta.

Des del principi vaig posar en pràctica dues de les actuacions d'èxit que estan donant millors resultats en educació: tertúlies literàries i grups interactius. Primer vam fer **formació a les famílies**, la qual cosa em sembla imprescindible quan vols posar en pràctica actuacions com estes; necessitem a les famílies i tenen dret a conéixer els avanços en les ciències de l'educació i per què i per a què estem fent les coses.

En les **tertúlies**, per a l'alumnat amb més dificultat, vam afegir pictogrames a tots els seus llibres, sense eliminar el text ni el vocabulari difícil; realitzaven lectures dialògiques a casa i després preparaven la seua intervenció amb la mestra d'audició i llenguatge. Quan vam començar, pareixia que res tenia sentit, donava la sensació que no connectaven i era difícil aconseguir un temps d'escolta

major a 3 o 4 minuts. **L'esforç, la constància, el treball conjunt de l'equip educatiu i de la família i, sobretot, el convenciment que eren capaços**, van fer que a poc a poc les coses començaren a canviar. Ara, si bé encara queda molt camí per recórrer, es veuen els resultats. En l'última tertúlia, un dels xiquets va fer la seua intervenció, va escoltar els companys durant 15 minuts i va alçar la mà per a donar la seua opinió. Ningú podria haver imaginat això fa 4 mesos.

En **grups interactius**, vam posar un suport a cada xiquet amb necessitats especials, a més dels 4 voluntaris que dinamitzaven les activitats (sense la implicació de totes les famílies de la classe, això mai hauria sigut possible). Vam buscar de quina forma podien participar sempre en l'activitat; mai vam fer una activitat paral·lela per a ells ni vam canviar els continguts; només ajustem la forma en la qual poden participar. Al principi, hi havia sessions en què no aconseguíem que participaren, es cansaven, es posaven nerviosos. Però mai vam tirar la tovallola; sessió rere sessió intentàvem veure en què estàvem fallant (el professorat, no ells), fins que ho vam aconseguir. Ara, participen com un més, amb l'ajuda de la classe i de la persona de suport. A vegades necessiten moments de desconnectar, tindre una funció mentre esperen el torn o alguna adaptació d'accés a l'activitat, com assenyalar la imatge si no poden nomenar-la, però participen durant tota la sessió, elevant al màxim els seus aprenentatges com un més.

Una altra cosa que també tenia clara era que, per a este alumnat, **els aprenentatges instrumentals són prioritaris**, igual que per a la resta. Mai m'he deixat portar pel corrent que "cal acompanyar a l'alumnat en els seus interessos i deixar que siguen ells els qui guien els seus aprenentatges". Des del principi hem treballat la

consciència fonològica, amb diferents jocs i activitats, de manera divertida, pràctica i funcional. L'aprenentatge de la lectoescriptura ha suposat en ells un gran canvi, **la seua autoestima ha pujat**, es veuen capaços, la resta veuen que ho són i en un dels xiquets **ha millorat notablement el comportament**, es mostra molt més centrat i demana ajuda constant per a millorar dia a dia. La setmana passada vam fer una activitat de lectoescriptura d'alt nivell per parelles; un d'estos xiquets va estar connectat fent l'activitat durant 20 minutos amb l'ajuda de la mestra d'audició i llenguatge, la qual cosa semblava impossible fa 6 mesos; l'altre, després d'aconseguir realitzar l'activitat amb la seua companya va vindre cap a mi i, amb un somriure d'orella a orella, em va dir "*seño, o e co-e-i-o*" (*seño, lo he conseguido*). Els pèls se'm van posar de punta; **crec que mai l'havia vist tan feliç**.

També ha sigut determinant, per a aconseguir que tot el grup avance, assegurar en tot moment les **interaccions entre alumnat amb diferents capacitats** i l'ajuda mútua, treballant la major part del temps en parelles o grups. D'esta manera, l'alumnat més capaç ha tirat de l'aprenentatge dels seus companys i companyes i al seu torn han elevat els seus, perquè s'adquireixen capacitats diferents i s'assimilen d'una forma més profunda els aprenentatges quan eres capaç d'explicar-los que quan simplement "ho saps".

Ara ho sé i ho he comprovat; quan apliques de manera correcta la ciència en educació obtens resultats, igual que quan l'apliques en medicina. Estic orgullosa de cadascun dels xiquets i xiquetes de la meua classe i del suport incondicional de les seues famílies i, tot i que és veritat que suposa molt d'esforç i temps, continuaré invertint-ho sense dubtar-ho per a veure cada matí eixes cares de felicitat en sentir que tots i totes poden aconseguir-ho.

[Fotografia d’aula de l’autora]